

APLICATIU

GUIA DOCENT

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent
Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Art català d'època moderna
Codi	
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Quart curs, Primer semestre
Horari	<i>(link a la pàgina web del centre o titulació)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat o Escola (l'aula apareixerà als horaris)</i>
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Rafael Cornudella
Departament	d'Art i de Musicologia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	935811633
e-mail	Rafael.Cornudella@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	Id.
Departament	
Universitat/Institució	
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

(Afegiu tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'objectiu fonamental de l'assignatura és el de proporcionar a l'estudiant algunes claus bàsiques per interpretar el panorama de l'art català d'època moderna i a la vegada introduir-lo a l'estat de la recerca més actual sobre aquest àmbit. En aquest a línia, es preten fomentar la seva autonomia intel·lectual i particularment una actitud crítica davant de les fonts bibliogràfiques. El patrimoni artístic català és especialment pròxim i accessible a l'alumne que cursa els seus estudis en una universitat del país i per consegüent es vol fomentar el seu interès per aquesta realitat, a la vegada que ha de prendre consciència sobre la necessitat d'interpretar la producció artística catalana dins d'un context europeu i a partir d'uns estàndards acadèmics internacionals, actuals i rigorosos, superant les temptacions del localisme. Només aquest coneixement contextual de l'art català permet posar en valor els seus trets originals i a la vegada ponderar la naturalesa i l'abast de les seves dependències respecte a als centres internacionals que han ostentat l'avantguarda de l'art occidental en cada moment històric.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE1. Obtenir un panorama bàsic i global sobre la producció artística català d'època moderna

Resultats d'aprenentatge

Demostrar un coneixement suficient sobre l'art català d'època moderna en una prova escrita

Competència

CE2. Demostrar una actitud crítica i autònoma davant de les fonts bibliogràfiques i conèixer les principals línies de recerca obertes en l'àmbit de l'art català

Resultats d'aprenentatge

Plantejar un tema d'estudi monogràfic en l'àmbit de l'art català d'època moderna

Competència

CT1. Construir un discurs crític i autònom sobre la matèria i saber comunicar-lo tant oralment com per escrit

Resultats d'aprenentatge

Realitzar de forma satisfactòria les proves escrites i les exposicions orals que plantegi el docent

Competència

CG3. (CGU: competències generals UAB, si no estan incloses a les CT)

6.-

Continguts de l'assignatura

Programa:

1. L'arquitectura gòtica del segle XV. La situació al voltant de 1400. Les catedrals. El lideratge d'Arnau Bargués. L'arquitectura civil. Marc Safont i la casa de la Diputació del General.

2. El cicle del "gòtic internacional" i l'exploració del realisme en l'escultura i la pintura. Bernat Martorell. La pintura posteyckiana: Lluís Dalmau, Jaume Huguet i els pintors de la segona meitat del segle. L'escultura de la segona meitat del segle.

3. La crisi de la pintura catalana i l'onada de pintors forans. La situació al voltant de 1500. La pintura sardo-catalana: el Mestre de Castelsardo. Hayne Bru i el retaule de sant Cugat. Els pintors de la primera meitat del segle XVI: els models nòrdics i el progrés de l'italianisme. Pere de Fontaines, Joan de Borgonya, pintors del Rosselló, els Gascó de Vic, Pedro

Fernández, Pere Mates, Pere Nunyes i Enrique Fernandes, Pere Serafí. El Renaixement tardà i els forans: Isaac Hermes, Joan Baptista Toscano, Lluís Gaudín, etc. Pintors nadius: Damià Vicens, Jaume Huguet II, etc.

4. Evolució del panorama arquitectònic. Continuitat del gòtic i introducció del vocabulari “a la romana”. Les formes de la hibridació gòtico-renaixentista. El fuster-arquitecte Antoni Carbonell.

5. L’escultura. Bartolomé Ordóñez i el cor de la catedral de Barcelona. Monuments funeraris italians d’importació. Escultors de la primera meitat del segle: Damià Forment, Martí Díaz de Liatzaso.

6. La consolidació tardana del classicisme. L’“escola del camp de Tarragona”: Jaume Amigó i Pere Blai. La Casa de Convalescència de Barcelona. Fra Josep de la Concepció “el tracista”. Persistència del “classicisme” i ornamentació barroca. Les formes del barroquisme local i l’ordre salomònic.

7. La recuperació i apogeu dels obradors escultòrics locals: el retaule escultòric en els segles XVII i XVIII. Evolució tipològica i estilística. Les individualitats i l’àmplia producció “artesanal”. Les personalitats d’Agustí Pujol II, Antoni Joan Riera, Andreu Sala, Joan Roig I i Joan Roig II. Altres nissagues d’escultors: Rovira, Grau, Sunyer, Morató, Tramulles, Costa, Bonifaç.

8. El problema de la pintura siscentista catalana. Pere Cuquet com a exemple. El gravat siscentista: Ramon Olivet. La fama dels pintors cartoixans ; els Juncosa: Fra Joaquim i el seu cosí Josep. Altres pintors al voltant de 1700. La pintura a Perpinyà després del tractat dels Pirineus: els Guerra. Evolució al llarg del segle XVIII. La personalitat dominant d’Antoni Viladomat. El panorama a finals del segle XVIII: Francesc Plà “el Vigatà”, Francesc i Manuel Tramulles, els Muntanya. La fundació de l’Escola de Dibuix (1775). El gravat setcentista.

9. L’arquitectura després de la guerra de Successió. La Ciutadella de Barcelona. La Universitat de Cervera. Les catedrals. L’església de la Mercè de Barcelona. L’arquitectura senyorial: els palaus Moja i de la Virreina a la Rambla de Barcelona.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Classes presencials a l’aula:

Desenvolupament del temari per part del professor
Exposició i debat sobre els treballs presentats pels alumnes
Eventuals seminaris al voltant dels temes i materials proposats pel docent (en funció del nombre de

matriculats)

Tutories:

Orientació metodològica i bibliografia
Activitats supervisades

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Supervisades

Autònomes

8.- Avaluació

Evidència 1. Una prova escrita o examen final en la qual caldrà acreditar tant el coneixement del temari proposat pel professor com la capacitat de construir els arguments i d'expressar adequadament els continguts. La prova constitueix el 50% de la qualificació final

Evidència 2. Presentació d'un treball escrit en el qual caldrà acreditar la capacitat de definir un objecte d'estudi, un coneixement suficient de la bibliografia relativa i la capacitat de plantejar interrogants i proposar respostes. Com en l'evidència anterior, també es valorarà la capacitat d'organitzar el discurs i la qualitat de l'expressió escrita. El treball constitueix el 50% de la qualificació final

Format de les evidències:

Caldrà aprovar tant la prova escrita o examen com el treball. En el cas que s'hagi suspès una de les dues evidències, o ambdues, la qualificació final serà "Suspens"

Els detalls sobre el format de les evidències es comunicaran a l'inici del curs amb suficient antelació

En funció del nombre de matriculats i d'acord amb el consegüent criteri del docent, els treballs seran individuals o en grup, i s'exposaran a classe (abans de ser enllestits en la seva versió escrita i avaluats). El tema del treball s'escollirà sempre d'acord amb el professor i no s'acceptaran treballs desenvolupats sense aquesta tutoria. Obligatòriament, el treball hauran d'incorporar el sistema de notes a peu de pàgina amb les referències de les fonts bibliogràfiques o documentals. Les evidències de plagi, en la redacció dels treballs, pot representar un suspens. Constitueix plagi l'assumpció d'idees alienes sense citar la font, sobretot si són idees nuclears del treball, i també la transcripció de frases alienes sense posar-les entre cometes i sense indicar la font en la corresponent nota a peu de pàgina. No s'acceptaran treballs enviats per correu electrònic, sinó només impresos en paper

S'acceptaran proves escrites i treballs redactats en català o castellà i també en altres llengües assequibles al professor, en aquest cas sempre que es pacti prèviament

ACTIVITATS D'AVUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

ACTIVITATS D'AVUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE

9- Bibliografia i enllaços web

Bibliografia orientativa:

A. Pladevall (dir.), *L'art gòtic a Catalunya*, 10 vols., Barcelona 2002-2009

R. Cornudella, C. Favà, G. Macías, *El gòtic a les col·leccions del MNAC*, Barcelona, 2011

R. Cornudella, amb la col·laboració de G. Macías i C. Favà (ed.), *Catalunya 1400. El gòtic internacional*, catàleg de l'exposició, Museu Nacional d'Art de Catalunya Barcelona, 2012

R. Cornudella, “«Mestre Johannes, lo gren pintor del illustre duch de Burgunya»: la resposta valenzana a Jan van Eyck e la sua diffusione in altri territori della Corona d'Aragona”, a *Nord/Sud. Presenze e ricezioni fiamminghe in Liguria, Veneto e Sardegna. Prospetive di studio e indagine tecniche (Genova, 28-29 ottobre 2005)*, Padova, 2007, p. 19-31

M. Durliat, *Les arts anciens du Roussillon*, Perpignan, 1954

M. Carbonell i Buades, “De Marc Safont a Antoni Carbonell: la pervivència de la arquitectura gòtica en Catalunya”, *Artigrama*, 23 (2008), p. 97-148

M. Carbonell i Buades, *El Palau de la Generalitat, del Gòtic al primer Renaixement*, Barcelona, 2003

F. Español Bertran, “La escultura tardogòtica en la Corona de Aragón”, a *Actas del Congreso Internacional sobre Gil Siloe y la Escultura de su época (Burgos 1999)*, Burgos, 2001, p. 287-333

J. Garriga i Riera (amb la col·laboració de M. Carbonell), *L'època del Renaixement, s. XVI* [Història de l'Art Català, IV], Barcelona, 1986

J. Garriga, “L'arquitectura religiosa gòtica del segle XVI”, a *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura II. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos*, 2, Barcelona, 2003, p. 262-287

J. Garriga i J. Bosch, “L'arquitectura i les arts figuratives dels segles XVI-XVII”, a *Renaixement i barroc. Segles XVI-XVII* [Història de la cultura catalana, vol. II], Barcelona, 1997, p. 193-238

J. Bosch i Ballbona, J. Garriga (eds.), *De Flandes a Itàlia. El canvi de model en la pintura catalana del segle XVI: el bisbat de Girona*, catàleg de l'exposició, Museu d'Art de Girona, Girona, 1998

R. Cornudella, “La pintura de la primera meitat del segle XVI al Museu Episcopal de Vic”, *Locus Amoenus*, 6 (2002-2003), p. 145-185

R. Cornudella, “La difusió del gravat en el Renaixement a Catalunya. Impremta i gravat entre el

- Gòtic i el Renaixement, ca.1518-1550”, a *Actes del I, II i III Col·loquis sobre Art i Cultura a l'Època del Renaixement a la Corona d'Aragó (Tortosa 1996-1999)*, Tortosa, 2000, p. 221-260
- J. Garriga i Riera, “Escultores y retablos renacentistas en Cataluña (1500-1640) / Joaquim Garriga Riera”, a M^a. Carmen Lacarra Ducay (ed.), *Retablos esculpidos en Aragón del gótico al barroco*, Zaragoza, 2002
- M. Carbonell, “Bartolomé Ordóñez i el cor de la catedral de Barcelona”, *Locus Amoenus*, 5 (2000-2001), p. 117-147
- M. Carbonell i Buades, J. Garriga i Riera, *El Palau de la Generalitat a l'època del Renaixement*, Barcelona, 2004
- M. Carbonell, *L'Escola del Camp de Tarragona en l'arquitectura del segle XVI a Catalunya*, Tarragona, 1986
- C. Narváez, *El Tracista fra Josep de la Concepció (1625-1690)*, Abadia de Montserrat, 2004
- C. Martinell, *Arquitectura i escultura barroques a Catalunya*, vol. I: El primer barroc (1600-1670), vol. II: El barroc salomònic (1671-1730); vol. III: El barroc acadèmic (1731-1810) [Monumenta Cataloniae], Barcelona, 1959-1963
- J. Bosch Ballbona, *Agustí Pujol: la culminació de l'escultura renaixentista a Catalunya*, Bellaterra [etc.], 2009
- J. Bosch Ballbona, *Els tallers d'escultura al Bages del segle XVII*, Manresa, 1990
- J. Bosch Ballbona (ed.), *Alba daurada: l'art del retaule a Catalunya, 1600-1792 circa*, catàleg de l'exposició, Museu d'Art de Girona, Girona, 2006
- B. Bassegoda, J. Garriga i J. París (eds.), *L'Època del Barroc i els Bonifàs. Actes de les jornades d'història de l'art a Catalunya (Valls, 1, 2 i 3 de juny de 2006)*, Barcelona, 2007
- E. Cortade, *Retables barroques en Roussillon*, Perpignan, 1973
- F. Miralpeix i Vilamala, *El Pintor Antoni Viladomat i Manalt (1678-1755) : biografia i catàleg crític*, tesi doctoral, Universitat de Girona, 2005
<http://www.tdx.cat/handle/10803/7839;jsessionid=8DD5617A04091544B1D956411B5311EF.tdx>
2
- R. Cornudella, “Els orígens de Miquel Sorelló i la calcografia a Barcelona, c.1600-1725”, *Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols*, 17 (1999), p. 153-211
- R. M. Subirana Rebull, *Pasqual Pere Moles i Coronas: València 1741-Barcelona 1797*, Barcelona, 1990

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

10.- Programació de l'assignatura

GRUP/S: ____

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE